

Π.3.2.1 Εκπαιδευτικά σενάρια και μαθησιακές δραστηριότητες, σύμφωνα με συγκεκριμένες προδιαγραφές, που αντιστοιχούν σε 30 διδακτικές ώρες ανά τάξη

**Νεοελληνική Γλώσσα
Β΄ Γυμνασίου
Τίτλος:
«Αναπαραστάσεις της ελληνικής αστικής οικογένειας
σε ελληνικές ταινίες του 1957-1962»**

ΘΕΟΔΩΡΑ ΤΡΙΑΝΤΟΠΟΥΛΟΥ

**ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
Θεσσαλονίκη 2012**

ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΕΡΓΟΥ

ΠΡΑΞΗ: «Δημιουργία πρωτότυπης μεθοδολογίας εκπαιδευτικών σεναρίων βασισμένων σε ΤΠΕ και δημιουργία εκπαιδευτικών σεναρίων για τα μαθήματα της Ελληνικής Γλώσσας στην Α/βάθμια και Β/βάθμια εκπαίδευση» MIS 296579 (κωδ. 5.175), - ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ ΠΡΑΞΗ, στους άξονες προτεραιότητας 1-2-3 του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση», η οποία συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και εθνικούς πόρους.

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ: Ι. Ν. ΚΑΖΑΖΗΣ

ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ: ΒΑΣΙΛΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΗΣ

ΠΑΡΑΔΟΤΕΟ: Π.3.2.1. *Εκπαιδευτικά σενάρια και μαθησιακές δραστηριότητες, σύμφωνα με συγκεκριμένες προδιαγραφές, που αντιστοιχούν σε 30 διδακτικές ώρες ανά τάξη.*

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΠΑΡΑΔΟΤΕΟΥ: ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΚΟΥΤΣΟΓΙΑΝΝΗΣ

Υπεύθυνος υπο-ομάδας εργασίας γλώσσας δευτεροβάθμιας: Δημήτρης Κουτσογιάννης

ΦΟΡΕΑΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ: ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

<http://www.greeklanguage.gr>

Καραμαούνι 1 – Πλατεία Σκρά Τ.Κ. 55 132 Καλαμαριά, Θεσσαλονίκη

Τηλ.: 2310 459101, Φαξ: 2310 459107, e-mail: centre@komvos.edu.gr

Α. ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ

Τίτλος

Αναπαραστάσεις της ελληνικής αστικής οικογένειας σε ελληνικές ταινίες του 1957-1962

Δημιουργός

Θεοδώρα Τριαντοπούλου

Διδακτικό αντικείμενο

Νεοελληνική Γλώσσα

Τάξη

Β΄ Γυμνασίου

Χρονολογία

Νοέμβριος 2012

Διδακτική/θεματική ενότητα

Ενότητα 2η: «Ζούμε με την οικογένεια»

Ενότητα 7η: «ΣΤ: επιλέγοντας το κατάλληλο επίπεδο ύφους»

Διαθεματικό

Όχι

Χρονική διάρκεια

9 ώρες

Χώρος

I. Φυσικός χώρος:

Εντός σχολείου:

Σχολική αίθουσα: 5 διδακτικές ώρες

Εργαστήριο Πληροφορικής: 4 διδακτικές ώρες

Προϋποθέσεις υλοποίησης για δάσκαλο και μαθητή

Το σενάριο προϋποθέτει:

- Τη χρήση Εργαστηρίου Πληροφορικής για 4 διδακτικές ώρες και τη χρήση προτζέκτορα ή διαδραστικού πίνακα για 3 με 5 διδακτικές ώρες.
- Εξοικείωση του εκπαιδευτικού με τη διδασκαλία σε ομάδες.
- Επαρκή γνώση από εκπαιδευτικό και μαθητές του λογισμικού παρουσίασης (PowerPoint).
- Εξοικείωση των μαθητών με την έννοια του κινηματογραφικού κάρδου και της λειτουργικότητάς του.

Εφαρμογή στην τάξη

Το συγκεκριμένο σενάριο είναι πρόταση διδασκαλίας

Το σενάριο στηρίζεται

-

Το σενάριο αντλεί

Έχει αναφορές στο ακόλουθο σενάριο:

Ελευθέριος Βεκρής, «Η οικογένεια με τη γλώσσα των κόμικς», Νεοελληνική Γλώσσα, Β΄ Γυμνασίου, 2012.

Β. ΣΥΝΤΟΜΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ/ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Στο σενάριο αυτό οι μαθητές έρχονται σε επαφή με αναπαραστάσεις παλαιότερων μορφών της ελληνικής αστικής οικογένειας, καθώς επεξεργάζονται σε ομάδες αποσπάσματα ελληνικών ταινιών της περιόδου 1957-1962 («Η Θεία από το Σικάγο»

(1957), «Ο Θόδωρος και το δίκαννο» (1962) και «Μερικοί το προτιμούν κρύο» (1962) και δημιουργούν εισηγήσεις/παρουσιάσεις που συνοδεύονται προαιρετικά από αρχεία παρουσιάσεων PowerPoint. Στις προφορικές τους εισηγήσεις, οι μαθητές παρουσιάζουν το πρόβλημα που απασχολεί τους ήρωες της ταινίας, περιγράφουν τη δομή της οικογένειας, τις σχέσεις και τον ρόλο του κάθε ήρωα στην οικογένεια και τεκμηριώνουν τις θέσεις τους αξιοποιώντας τις γλωσσικές επιλογές των ηρώων, τα παραγλωσσικά και εξωγλωσσικά στοιχεία της επικοινωνίας και τα χρησιμοποιούμενα κινηματογραφικά πλάνα, ενώ παράλληλα εντοπίζουν τον ρόλο όλων αυτών των στοιχείων στη διαμόρφωση του κωμικού ύφους των σκηνών.

Μετά την παρουσίαση των εισηγήσεων στην ολομέλεια, οι μαθητές αξιοποιώντας το λογισμικό παρουσίασης PowerPoint ή το ψηφιακό περιβάλλον Picasa, δημιουργούν εναλλακτικά είτε μία ψηφιακή συλλογή οικογενειακών φωτογραφιών από το διαδίκτυο ή από το οικογενειακό τους άλμπουμ αντίστοιχης χρονικής περιόδου με τις ταινίες, είτε μία ψηφιακή συλλογή με ατάκες της ελληνικής ταινίας που επεξεργάστηκαν πλαισιωμένες με φωτογραφικό υλικό της ταινίας και τη μουσική επένδυση που προτιμούν.

Γ. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Σύλληψη και θεωρητικό πλαίσιο

Στο σενάριο υιοθετούνται στοιχεία της μεθόδου project και υποστηρίζεται η συνεργατική μάθηση. Οι μαθητές έχουν ενεργό ρόλο: συλλέγουν υλικό από την ταινία και οργανώνουν την εισήγησή τους και στη συνέχεια αναζητούν υλικό από το διαδίκτυο και σχεδιάζουν τις δικές τους δημιουργικές εργασίες.

Ο ρόλος του εκπαιδευτικού στη διαδικασία οικοδόμησης της γνώσης είναι καθοδηγητικός, βοηθητικός και συντονιστικός, ενώ η αξιολόγηση απαιτεί την ενεργητική συμμετοχή των μαθητών και αφορά και στην αυτοαξιολόγηση και στην ετεροαξιολόγηση.

Στο σενάριο δίνεται έμφαση στην παραγωγή λόγου ως μία συνεργατική διαδικασία, ενώ υιοθετούνται στοιχεία του κινήματος των Πολυγραμματισμών. Στο πλαίσιο αυτό, οι μαθητές ασκούνται στη λειτουργική αξιοποίηση ηλεκτρονικών μέσων πρακτικής γραμματισμού.

Στο σενάριο καλλιεργείται και ο κριτικός γραμματισμός, καθώς οι μαθητές κατανοούν ότι οι γλωσσικές μορφές λειτουργούν ως ενδείκτες κοινωνικών παραμέτρων και ως μηχανισμοί δόμησης ταυτοτήτων, ιδεολογιών, στάσεων και συμπεριφορών και ότι η νέα ελληνική, όπως και κάθε ζωντανή γλώσσα, χαρακτηρίζεται από ποικιλότητα, η οποία χρησιμοποιείται από τους χρήστες της για την κωδικοποίηση κοινωνικών και πολιτισμικών νοημάτων.

Δ. ΣΚΕΠΤΙΚΟ-ΣΤΟΧΟΙ ΚΑΙ ΣΥΝΔΥΑΣΜΟΣ ΤΟΥΣ

Στο σενάριο αυτό με όχημα τρεις ελληνικές ταινίες επιχειρείται η καλλιέργεια της ενσυναίσθησης των μαθητών για πτυχές της ζωής της αστικής οικογένειας στην Ελλάδα του 1957-1962. Οι μαθητές παρατηρούν, ανακαλύπτουν, αποδελτιώνουν και αναλύουν αποσπάσματα των ελληνικών ταινιών που σχετίζονται με το θέμα αυτό. Παράλληλα, μέσα από το υλικό της ταινίας που επεξεργάζονται, οι μαθητές επιδιώκεται να κατανοήσουν ότι οι γλωσσικές μορφές λειτουργούν ως ενδείκτες κοινωνικών παραμέτρων και ως μηχανισμοί δόμησης ταυτοτήτων, ιδεολογιών, στάσεων και συμπεριφορών και ότι η νέα ελληνική, όπως και κάθε ζωντανή γλώσσα, χαρακτηρίζεται από ποικιλότητα, η οποία χρησιμοποιείται από τους χρήστες της για την κωδικοποίηση κοινωνικών και πολιτισμικών νοημάτων. Οι μαθητές ασκούνται στην παρατήρηση των γλωσσικών επιλογών των ηρώων της ταινίας, των εξωγλωσσικών και παραγλωσσικών στοιχείων και διερευνούν το πώς όλα αυτά συμβάλλουν στη δημιουργία του ιδιαίτερου ύφους της ταινίας και δη του κωμικού. Επιπλέον, εισάγονται στη γλώσσα της κινηματογραφικής αφήγησης εξετάζοντας τη λειτουργικότητα των κινηματογραφικών πλάνων.

Γνώσεις για τον κόσμο, αξίες, πεποιθήσεις, πρότυπα, στάσεις ζωής

Οι μαθητές γνωρίζουν αναπαραστάσεις της ελληνικής αστικής οικογένειας της περιόδου 1957-1962 μέσα από αποσπάσματα ταινιών του ελληνικού κινηματογράφου: συνειδητοποιούν τα προβλήματα που αντιμετωπίζει η ελληνική οικογένεια, γνωρίζουν τη δομή της, τις σχέσεις και τους ρόλους των μελών της.

Γνώσεις για τη γλώσσα

Οι μαθητές:

- Ασκούνται στην αναγνώριση και συλλογή των γλωσσικών επιλογών σε ένα προφορικό κείμενο (εγκλίσεις, πρόσωπο, προσφωνήσεις, είδος χρησιμοποιούμενων προτάσεων, δείκτες ευγένειας, λεξιλόγιο) και ερμηνεύουν τον επικοινωνιακό τους ρόλο.
- Εντοπίζουν τα παραγλωσσικά και εξωγλωσσικά στοιχεία που χρησιμοποιεί ο ομιλητής και η ομιλήτρια και ερμηνεύουν τον επικοινωνιακό τους ρόλο.
- Εντοπίζουν τη λειτουργικότητα των κινηματογραφικών κάρδων στην κινηματογραφική αφήγηση.
- Εξηγούν την οργάνωση και το ύφος ενός προφορικού κειμένου.
- Εντοπίζουν το πλαίσιο επικοινωνίας, την οπτική γωνία και τους κοινωνικούς ρόλους όσων συμμετέχουν, καθώς και τη μεταξύ τους κοινωνική απόσταση/ισότητα/οικειότητα/αλληλεγγύη κτλ.

Γραμματισμοί

Κλασικός Γραμματισμός

Το σενάριο επικεντρώνεται:

- Στην κοινή επεξεργασία κειμένου προφορικού λόγου και στη χρήση σημειώσεων για την καταγραφή/αποδελτίωση υλικού.
- Στη συμπαραγωγή λόγου: προσχεδιασμός και πραγματοποίηση προφορικής ομιλίας/μικρής έρευνας.

Νέοι Γραμματισμοί

- Αξιοποίηση λογισμικού παρουσίασης για τη δημιουργία πολυτροπικού κειμένου σε power point που υποστηρίζει μία προφορική παρουσίαση.
- Χρήση διαδικτύου για άντληση πληροφοριών
- Αξιοποίηση λογισμικού παρουσίασης PowerPoint ή Picasa για τη δημιουργία πολυτροπικού κειμένου με συλλογή φωτογραφικού υλικού ελληνικών οικογενειών της περιόδου 1958-1962 ή συλλογών από ατάκες και φωτογραφικό υλικό της ελληνικής ταινίας που επεξεργάζονται οι μαθητές.

Κριτικός Γραμματισμός

Κατανόηση ότι οι γλωσσικές μορφές λειτουργούν ως ενδείκτες κοινωνικών παραμέτρων και ως μηχανισμοί δόμησης ταυτοτήτων, ιδεολογιών, στάσεων και συμπεριφορών και ότι η νέα ελληνική, όπως και κάθε ζωντανή γλώσσα, χαρακτηρίζεται από ποικιλότητα, η οποία χρησιμοποιείται από τους χρήστες της για την κωδικοποίηση κοινωνικών και πολιτισμικών νοημάτων.

Διδακτικές πρακτικές

Οι διδακτικές πρακτικές συνοψίζονται στο Ε.

Ε. ΛΕΠΤΟΜΕΡΗΣ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

Αφετηρία

Πηγή έμπνευσης του σεναρίου αποτελεί η διαθεματική εργασία «Η οικογένεια παλαιότερα και σήμερα» στο τέλος της 2^{ης} Ενότητας.

Σύνδεση με τα ισχύοντα στο σχολείο

Το σενάριο συνδέεται θεματικά με τη 2^η Ενότητα της Νεοελληνικής Γλώσσας Β΄ Γυμνασίου «Ζούμε με την Οικογένεια» και με το Στ΄ μέρος της 7^{ης} Ενότητας: επιλέγοντας το κατάλληλο επίπεδο ύψους. Το σενάριο συνάδει:

α) Με τους στόχους του ΑΠΣ και ΔΕΠΠΣ Γλώσσας για τη Β΄ Γυμνασίου, σύμφωνα με τους οποίους επιδιώκεται οι μαθητές:

- Να κατανοήσουν τις σημασίες των εγκλίσεων στις ανεξάρτητες προτάσεις (το πραγματικό, το ενδεχόμενο, το επιθυμητό κ.λπ.).
- Να συλλέγουν υλικό από διάφορες πηγές και μαθήματα και να το χρησιμοποιούν για να συνθέτουν απλές εργασίες.

β) Με το Νέο Πρόγραμμα Σπουδών για το Γυμνάσιο (2011), σύμφωνα με το οποίο ορίζονται τα ακόλουθα μαθησιακά αποτελέσματα για τους μαθητές:

- Εντοπίζουν το πλαίσιο επικοινωνίας, την οπτική γωνία και τους κοινωνικούς ρόλους όσων συμμετέχουν, καθώς και τη μεταξύ τους κοινωνική απόσταση/ισότητα/οικειότητα /αλληλεγγύη κτλ.
- Διακρίνουν τα γλωσσικά και υφολογικά χαρακτηριστικά διαφορετικών κειμενικών ειδών του προφορικού λόγου (ποσότητα και οργάνωση πληροφορίας, γραμματικές, λεξιλογικές και υφολογικές επιλογές) και τη σχέση τους με το πλαίσιο επικοινωνίας και το κειμενικό είδος.
- Εντοπίζουν τα παραγλωσσικά στοιχεία που χρησιμοποιεί ο ομιλητής και η ομιλήτρια και ερμηνεύουν τον επικοινωνιακό τους ρόλο.
- Αξιολογούν τον βαθμό εξάρτησης των κειμένων από εξωγλωσσικά χαρακτηριστικά ανάλογα με τις συμβάσεις του προφορικού κειμενικού είδους.
- Παρακολουθούν την επιχειρηματολογία σε μια συζήτηση και κρίνουν την αποτελεσματικότητα των επιχειρημάτων καθώς και των γλωσσικών μέσων που χρησιμοποιήθηκαν.
- Εντοπίζουν υπόρρητες πληροφορίες σχετικά με ιδεολογικές και κοινωνικές στάσεις και απόψεις των ομιλητών και ομιλητριών.
- Αξιολογούν την προφορική τους παραγωγή.

- Εξηγούν την οργάνωση και το ύφος ενός κειμένου σε σχέση με το είδος και το πλαίσιο παραγωγής και πρόσληψής του.
- Σχεδιάζουν τη δομή μονοτροπικού ή πολυτροπικού κειμένου.

Αξιοποίηση των ΤΠΕ

Οι ΤΠΕ αξιοποιούνται στο σενάριο για άμεση πρόσβαση σε ψηφιακά κείμενα, προκειμένου να μελετηθούν και να αποδομηθούν από τους μαθητές και για την εύρεση ψηφιακού υλικού (φωτογραφιών) και υποστηρίζουν τη συνεργατική γραφή προσφέροντας εργαλεία για την παραγωγή των συνοδευτικών κειμένων μιας προφορικής εισήγησης (PowerPoint) και για τη δημιουργία συλλογών με οικογενειακές φωτογραφίες ή ατάκες από την ελληνική ταινία που οι μαθητές επεξεργάζονται (PowerPoint ή Picasa).

Κείμενα

Στο σενάριο αξιοποιούνται αποσπάσματα από τις ακόλουθες ελληνικές ταινίες:

«[Η θεία από το Σικάγο](#)», Φίνος Φιλμς, (1958)

«[Ο Θόδωρος και το δίκαννο](#)» (1962)

«[Μερικοί το προτιμούν κρύο](#)» (1962)

Βλ. την παρουσίαση της διδακτικής πορείας παρακάτω για το ποια ακριβώς αποσπάσματα προτείνεται να αξιοποιηθούν.

Διδακτική πορεία/στάδια/φάσεις

Αφόρμηση (1 ώρα)

Ο εκπαιδευτικός προβάλλει στον διαδραστικό πίνακα ή στον προτζέκτορα φωτογραφίες από τις ελληνικές κωμωδίες «Η θεία από το Σικάγο» (1958), «Ο Θόδωρος και το δίκαννο» (1962) και «Μερικοί το προτιμούν κρύο» (1962).

Αφού σχολιαστούν σύντομα η υπόθεση και οι συντελεστές των ταινιών, θέτονται στην ολομέλεια τα ερωτήματα:

- Ποιο είναι το πρόβλημα που αντιμετωπίζει η κάθε οικογένεια της ταινίας, η δομή της, οι ρόλοι και οι σχέσεις των μελών της;
- Κατά πόσο οι γλωσσικές επιλογές των ηρώων, τα παραγωγικά και εξωγωγικά στοιχεία της επικοινωνίας και τα κινηματογραφικά πλάνα αποτυπώνουν τους ρόλους και τις σχέσεις των μελών στην οικογένεια, συνάδουν με αυτούς και διαμορφώνουν το κωμικό ύφος των σκηνών;

Οι μαθητές διατυπώνουν τις υποθέσεις για τα παραπάνω ερωτήματα που καταγράφονται με τη μορφή στιγμιότυπου στον διαδραστικό πίνακα. Στη συνέχεια, ο εκπαιδευτικός εξηγεί στους μαθητές την αποστολή τους. Αφού ανά ομάδες παρακολουθήσουν ένα μικρό διαφορετικό απόσπασμα από τις ταινίες των οποίων τις φωτογραφίες είδαν, θα παρουσιάσουν στην ολομέλεια σε μία προφορική παρουσίαση τον ιδιαίτερο τρόπο που αναπαρίσταται η ελληνική αστική οικογένεια στο απόσπασμα που μελετούν: προβλήματα, δομή της οικογένειας, ρόλοι και σχέσεις των μελών της, διερευνώντας παράλληλα πώς οι ρόλοι και οι σχέσεις αποτυπώνονται στα παραγωγικά και εξωγωγικά στοιχεία, στα κινηματογραφικά πλάνα και τις γλωσσικές επιλογές των ηρώων και διαμορφώνουν τον κωμικό χαρακτήρα της ταινίας. Η προφορική παρουσίαση μπορεί να συνοδεύεται από ένα προβολή αρχείου παρουσίασης (ppt). Τέλος, οι μαθητές θα ασχοληθούν εναλλακτικά με τις ακόλουθες δραστηριότητες επέκτασης:

- Θα φτιάξουν μία συλλογή οικογενειακών φωτογραφιών αντίστοιχης χρονικής περιόδου με τις ταινίες (1957-1962) με φωτογραφικό υλικό που θα συλλέξουν από το διαδίκτυο ή από το οικογενειακό τους άλμπουμ, αξιοποιώντας τα εργαλεία PowerPoint ή Picasa.
- Θα φτιάξουν μία συλλογή με ατάκες της ελληνικής ταινίας που επεξεργάστηκαν πλαισιωμένες με φωτογραφικό υλικό της ταινίας και τη μουσική επένδυση που προτιμούν αξιοποιώντας το εργαλείο PowerPoint.

Στην περίπτωση που οι μαθητές δεν είναι εξοικειωμένοι με έννοια του κινηματογραφικού κάδρου και της λειτουργικότητάς του κατά την κινηματογραφική αφήγηση (γενικό, μεσαίο, αμερικάνικο, κοντινό, γκρο πλαν), τα εξωγλωσσικά και παραγλωσσικά στοιχεία, ο εκπαιδευτικός εισάγει τους μαθητές του στις έννοιες αυτές αποδομώντας ένα μικρό απόσπασμα ταινίας.

Ακολουθεί ο χωρισμός των μαθητών από τον εκπαιδευτικό σε επτά ομάδες, καθεμία από τις οποίες μπορεί να περιέχει μέχρι τέσσερα μέλη, ανάλογα με τον αριθμό των μαθητών του τμήματος. Για τη συγκρότησή τους ο εκπαιδευτικός λαμβάνει υπόψη το φύλο των μαθητών, με στόχο να συγκροτήσει μεικτές ομάδες, τις ιδιαίτερες δεξιότητες/ικανότητές τους και τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της προσωπικότητάς τους (ικανότητα συνεργασίας, συνεργασίας, μεθοδολογικές, εξοικείωση με τη χρήση PowerPoint), προσπαθώντας να εκπληρώσει και κάποιες από τις προτιμήσεις τους για συνεργασία (οι ιδιαίτερες προτιμήσεις των μαθητών μπορεί να αποτυπωθούν στην αρχή της σχολικής χρονιάς με τη χρήση ειδικού ερωτηματολογίου).

Δραστηριότητα 1: Μελετώντας το απόσπασμα (2 ώρες)

Οι μαθητές μελετούν ένα από τα ακόλουθα κείμενα/αποσπάσματα ταινιών με τη βοήθεια του [Φύλλου Εργασίας 1](#):

1. Η Θεία από το Σικάγο: 0:10:00- 0:14: 50
2. Η Θεία από το Σικάγο: 0:47:33- 0:48: 20
3. Ο Θόδωρος και το δίκαννο: 0:16:50-0:17:38
4. Ο Θόδωρος και το δίκαννο: 0:9:20-0:11:31
5. Ο Θόδωρος και το δίκαννο: 0:11:31-0:12:16
6. Ο Θόδωρος και το δίκαννο: 0:24:33-0:27:29
7. Μερικοί το προτιμούν κρύο: 0:16:33-0:19:07

Οι μαθητές βλέπουν το απόσπασμα και καταγράφουν το πρόβλημα που απασχολεί τους ήρωες, τη δομή της οικογένειας, τις σχέσεις και τον ρόλο τους στην οικογένεια. Καταγράφουν επίσης τις γλωσσικές επιλογές των ηρώων, τα παραγλωσσικά στοιχεία, τα εξωγλωσσικά στοιχεία και τα χρησιμοποιούμενα κινηματογραφικά πλάνα και παρατηρούν κατά πόσο συνάδουν με τους ρόλους τους και την περίσταση επικοινωνίας και διαμορφώνουν το κωμικό ύφος των σκηνών.

Για να διευκολυνθούν οι μαθητές στη μελέτη τους, αλλά και για πρακτικούς λόγους προτείνεται η πρώτη επαφή με το απόσπασμα να γίνει στο σπίτι. Στο Εργαστήριο οι μαθητές παρακολουθούν το απόσπασμα δύο φορές: με ήχο και χωρίς ήχο. Κάθε φορά εστιάζουν σε διαφορετικά ερωτήματα του [Φύλλου Εργασίας 1](#).

Στη συνέχεια, ετοιμάζουν την προφορική τους εισήγηση, η οποία μπορεί να συνοδεύεται από ένα υποστηρικτικό ppt.

Δραστηριότητα 2: Παρουσιάσεις προφορικών εισηγήσεων (2 ώρες)

Οι ομάδες των μαθητών παρουσιάζουν τα ευρήματά τους στην ολομέλεια σε μία προφορική εισήγηση. Στη συνέχεια, προβάλλεται το απόσπασμα της ταινίας και η παρουσίαση των μαθητών αξιολογείται από την ολομέλεια και τον διδάσκοντα με κριτήρια:

- Ως προς το περιεχόμενο: πληρότητα πληροφοριών, αποφυγή ανούσιων λεπτομερειών.
- Ως προς την εισήγηση: εκφραστική άνεση στον προφορικό λόγο, συντονισμός μελών ομάδας.
- Ως προς την παρουσίαση του ppt (αν υπάρχει): οργάνωση των πληροφοριών, αφαιρετική ικανότητα στην επιλογή των λέξεων-φράσεων κλειδιών, επικοινωνιακά αποτελεσματική χρήση του λογισμικού παρουσίασης.

Μετά την ολοκλήρωση των παρουσιάσεων οι εκπαιδευτικός μπορεί να προβάλει το στιγμιότυπο του διαδραστικού πίνακα με τις αρχικές υποθέσεις των μαθητών, προκειμένου να συγκρίνουν τις υποθέσεις που έκαναν με την τελική ανάλυση του αποσπάσματος.

Δραστηριότητα 3: Συλλογές... (2 ώρες)

Οι μαθητές αναλαμβάνουν εναλλακτικά μία από τις ακόλουθες δραστηριότητες:

1. Δημιουργούν μία συλλογή από οικογενειακές φωτογραφίες της αντίστοιχης χρονικής περιόδου με τις ταινίες (τέλος δεκαετίας του '50 και αρχές της δεκαετίας του '60). Συλλέγουν φωτογραφικό υλικό από το διαδίκτυο ή υλικό από το οικογενειακό τους άλμπουμ. Αξιοποιούν το ppt ή το πρόγραμμα Picasa.
2. Δημιουργούν μία συλλογή με ατάκες της ελληνικής ταινίας που επεξεργάστηκαν που θα συνοδεύεται από φωτογραφικό υλικό της ταινίας. Για την εργασία αυτή αξιοποιούν ppt και κάνουν τη μουσική επένδυση με μουσικές της επιλογής τους.

Οδηγίες δίνονται στο [Φύλλο Εργασίας 2](#).

Δραστηριότητα 4: Παρουσίαση συλλογών (2 ώρες)

Οι μαθητές παρουσιάζουν τις εργασίες τους στην ολομέλεια.

ΣΤ. ΦΥΛΛΟ/Α ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Φύλλο Εργασίας 1

Θα παρακολουθήσετε **αναπαραστάσεις στιγμών της ελληνικής οικογένειας στο τέλος της δεκαετίας του '50 - αρχές της δεκαετίας του '60**, μέσα από ένα μικρό απόσπασμα από τις ελληνικές ταινίες «Η θεία από το Σικάγο» Φίνος Φιλμς, (1958) <http://www.youtube.com/watch?v=4mf8i2Z4yWI>., «Ο Θόδωρος και το δίκαννο» (1962) http://www.youtube.com/watch?v=axcur03X_Ts και «Μερικοί το προτιμούν κρύο» (1962) <http://www.youtube.com/watch?v=vmpisngbvyl>. Κάθε ομάδα θα αναλάβει να μελετήσει ένα από τα ακόλουθα αποσπάσματα:

1. Η Θεία από το Σικάγο: 0:10:00- 0:14: 50
2. Η Θεία από το Σικάγο: 0:47:33- 0:48: 20
3. Ο Θόδωρος και το δίκαννο: 0:16:50-0:17:38
4. Ο Θόδωρος και το δίκαννο: 0:9:20-0:11:31
5. Ο Θόδωρος και το δίκαννο: 0:11:31-0:12:16
6. Ο Θόδωρος και το δίκαννο: 0:24:33-0:27:29
7. Μερικοί το προτιμούν κρύο: 0:16:33-0:19:07

Αποστολή σας είναι να δημιουργήσετε μία προφορική παρουσίαση στην οποία

- θα παρουσιάσετε το πρόβλημα που απασχολεί τους ήρωες, το μοντέλο και τη δομή της ελληνικής οικογένειας, τις σχέσεις και τους ρόλους των μελών της
- θα διερευνήσετε και θα παρουσιάσετε κατά πόσο οι γλωσσικές επιλογές των ηρώων, τα παραγλωσσικά και εξωγλωσσικά στοιχεία της επικοινωνίας τους και τα κινηματογραφικά πλάνα που θα μελετήσετε και θα συλλέξετε, συνάδουν με τους ρόλους στην οικογένεια και διαμορφώνουν το κωμικό ύφος των σκηνών.

Διαδικασία

Δείτε το απόσπασμα που μελετάτε σε δύο φάσεις: αρχικά με ήχο, συλλέγοντας στοιχεία για τα ερωτήματα 1-3 και μετά χωρίς ήχο, συλλέγοντας στοιχεία για τα ερωτήματα 4-5. Στη συνέχεια, με βάση τα στοιχεία που συγκεντρώσατε απαντήστε στις ερωτήσεις 6 και 7 και ετοιμάστε μία προφορική εισήγηση, η οποία μπορεί να έχει την ακόλουθη δομή:

ΔΟΜΗ ΕΙΣΗΓΗΣΗΣ

- α. Προσφώνηση
- β. Πρόλογος- εισαγωγή στο θέμα: σύντομα στοιχεία για την ταινία, περιεχόμενο εργασίας, δομή υλικού.
- γ. Κύριο μέρος: παρουσίαση υλικού- τεκμηρίωση
- δ. Επίλογος: διατύπωση συμπεράσματος
- ε. Αποφώνηση

1) Το θέμα που απασχολεί τους ήρωες του αποσπάσματος, τα επιχειρήματα που υποστηρίζουν τις θέσεις τους και τις προτεινόμενες λύσεις

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2) Γλωσσικές επιλογές των ηρώων (εγκλίσεις, πρόσωπο, προσφωνήσεις, είδος χρησιμοποιούμενων προτάσεων, δείκτες ευγένειας, λεξιλόγιο)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

3) Παραγωγικά στοιχεία ηρώων (ένταση/χροιά φωνής, επιτονισμός)

.....

.....

.....

.....

.....

4) Εξωγωγικά στοιχεία στην επικοινωνία ηρώων (θέση, βλέμμα, εκφράσεις προσώπου, χειρονομίες, κινήσεις, διάθεση)

.....

.....

.....

.....

.....

5) Είδη κάδρου. Προσπαθήστε να ερμηνεύσετε τι θέλει να τονίσει ο σκηνοθέτης με τις επιλογές του.

.....

.....

.....

6) Με βάση τα στοιχεία που συγκεντρώσατε προσδιορίστε τη μορφή της οικογένειας, τη δομή των οικογενειών, τις σχέσεις των μελών τους και τους ρόλους τους;

7) Ποια, κατά τη γνώμη σας, αποτελούν κωμικά στοιχεία στη σκηνή; Προβληματίζεστε για τον τρόπο που δημιουργούνται

Η παρουσίαση μπορεί να υποστηρίζεται από ένα συνοδευτικό ppt. Ακολουθήστε τις ακόλουθες οδηγίες για τη δημιουργία του:

ΟΔΗΓΙΕΣ ΓΙΑ ΤΗ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΤΟΥ ΣΥΝΟΔΕΥΤΙΚΟΥ ΡΡΤ

Για να δημιουργήσετε το ppt:

- Στην αρχική διαφάνεια να γράψετε τον τίτλο της εργασίας σας και τα ονόματα της ομάδας σας
- Στη δεύτερη διαφάνεια παρουσιάστε τη δομή της εργασίας σας
- Όλες οι επόμενες διαφάνειες θα περιέχουν μόνο λέξεις –κλειδιά του θέματός και εικόνες, δομημένα που θα συνοδεύουν την προφορική σας παρουσίαση.
- Προσοχή!!!
 - ❖ Χρησιμοποιείτε ευανάγνωστη γραμματοσειρά και ελκυστικά χρώματα.
 - ❖ ΟΙ ΔΙΑΦΑΝΕΙΕΣ ΔΕΝ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΕΙΝΑΙ ΦΟΡΤΩΜΕΝΕΣ
 - ❖ Μορφοποιήστε τις διαφάνειές σας.

Αξιολόγηση

Η εργασία σας θα αξιολογηθεί με τα ακόλουθα κριτήρια

ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Η εργασία σας θα θεωρηθεί πετυχημένη με βάση τα ακόλουθα κριτήρια:

- Ως προς το περιεχόμενο: πληρότητα πληροφοριών, αποφυγή ανούσιων λεπτομερειών.
- Ως προς την εισήγηση: εκφραστική άνεση στον προφορικό λόγο, συντονισμός μελών ομάδας.
- Ως προς την παρουσίαση του ppt: οργάνωση των πληροφοριών με τρόπο που δείχνει ότι έχετε κατανοήσει το περιεχόμενό τους, αφαιρετική ικανότητα στην επιλογή των λέξεων-φράσεων κλειδιών, επικοινωνιακά αποτελεσματική χρήση του λογισμικού παρουσίασης.

Φύλλο Εργασίας 2

Ασχοληθείτε εναλλακτικά με μία από τις ακόλουθες δραστηριότητες:

1. Φτιάξτε μία συλλογή από οικογενειακές φωτογραφίες της αντίστοιχης χρονικής περιόδου με τις ταινίες (τέλος δεκαετίας του '50 και αρχές της δεκαετίας του '60). Συλλέξτε το φωτογραφικό υλικό από το διαδίκτυο ή αξιοποιήστε υλικό από το οικογενειακό σας άλμπουμ. Μπορείτε να αξιοποιήσετε το PowerPoint ή το πρόγραμμα Picasa.
2. Δημιουργήστε μία συλλογή ατάκες της ελληνικής ταινίας που επεξεργαστήκατε που θα πλαισιώνεται από φωτογραφικό υλικό της ταινίας και τη μουσική επένδυση που προτιμάτε. Αξιοποιήστε το PowerPoint.

Παρουσιάστε την εργασία σας στην ολομέλεια και δεχτείτε τα σχόλια των συμμαθητών σας.

Η. ΑΛΛΕΣ ΕΚΔΟΧΕΣ

Το υλικό των ταινιών προσφέρεται και για τη διερεύνηση θεματικών όπως: παλιά επαγγέλματα, μετανάστευση, αναπαραστάσεις των νέων. Επιπλέον, οι μαθητές μέσα από τις ταινίες μπορούν να μελετήσουν το θέμα της γλωσσικής αλλαγής. Τέλος, η προβολή της ταινίας μπορεί να αποτελέσει την αφορμή, ώστε οι μαθητές να συντάξουν ένα ερωτηματολόγιο για να διερευνήσουν από τα οικεία του πρόσωπα το πώς ήταν η δική τους οικογένεια το χρονικό διάστημα 1958-1962, να συγκεντρώσουν φωτογραφικό υλικό και να δημιουργήσουν ψηφιακά το γενεαλογικό τους δένδρο αξιοποιώντας το ψηφιακό περιβάλλον www.myheritage.gr. Τέλος, ανάλογα με τους στόχους του διδάσκοντα το σενάριο μπορεί να περιοριστεί μόνο στην 1^η και 2^η δραστηριότητα.

Θ. ΚΡΙΤΙΚΗ

Επειδή το πρότζεκτ διαρκεί μεγάλο χρονικό διάστημα, υπάρχει το ενδεχόμενο οι μαθητές να χαθούν και μην κατανοούν τη λειτουργικότητα συγκεκριμένων δραστηριοτήτων. Ο εκπαιδευτικός σε τακτά χρονικά διαστήματα μπορεί να υπενθυμίζει το πλαίσιο και τον στόχο. Δυσκολίες ενδεχομένως μπορεί να προκύψουν και κατά την παρουσίαση των ευρημάτων στην ολομέλεια, γιατί τα παιδιά δεν έχουν μάθει να ακούν τους συμμαθητές τους ούτε να είναι ενεργητικοί ακροατές. Η αυτοαξιολόγηση και η ετεροαξιολόγηση μπορούν να βοηθήσουν στην κατεύθυνση αυτή.

I. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Βεκρής, Ε. 2012. *Η οικογένεια με τη γλώσσα των κόμικς*. Διδακτικό σενάριο για τη Νεοελληνική Γλώσσα (Β΄ Γυμνασίου) στο πλαίσιο της Πράξης «Δημιουργία πρωτότυπης μεθοδολογίας εκπαιδευτικών σεναρίων βασισμένων σε ΤΠΕ και δημιουργία εκπαιδευτικών σεναρίων για τα μαθήματα της Ελληνικής Γλώσσας στην Α/βάθμια και Β/βάθμια εκπαίδευση» του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση». Θεσσαλονίκη: Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας.
- ΔΕΠΠΣ. 2003. *Διαθεματικό Ενιαίο Πλαίσιο Προγράμματος Σπουδών της Ελληνικής Γλώσσας για το Γυμνάσιο*. (ΦΕΚ 303B/13-03-2003). Διαθέσιμο στο διαδίκτυο <http://www.pi-schools.gr/programs/depps/>.
- Κουτσογιάννης, Δ., Μ. Παυλίδου & Ι. Χαλισιάνη. 2011. *Μελέτη για την αξιοποίηση των ΤΠΕ στη διδασκαλία της Νεοελληνικής Γλώσσας στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση: γενικό πλαίσιο και ιδιαιτερότητες*. Θεσσαλονίκη: Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας. www.greeklanguage.gr/digitalshool
- Κουτσογιάννης, Δ. & Μ. Αλεξίου. 2012. *Μελέτη για τον σχεδιασμό, την ανάπτυξη και την εφαρμογή σεναρίων και εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων για τη διδασκαλία της νεοελληνικής γλώσσας στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση Μελέτη στο πλαίσιο της Δράσης 62 (Π.3.1.3)*. Θεσσαλονίκη: Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας. <http://www.greeklanguage.gr/aboutdigitalschool>.
- Κουτσογιάννης, Δ. 2012. *Μελέτη για την αξιοποίηση των ΤΠΕ στη διδασκαλία της Νεοελληνικής Γλώσσας στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση: γενικό πλαίσιο και ιδιαιτερότητες*. Θεσσαλονίκη: Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας. www.greeklanguage.gr/digitalshool
- Κουτσογιάννης, Δ. 2012. *Ο ρόμβος της γλωσσικής εκπαίδευσης. Στο Μελέτες για την ελληνική γλώσσα. Πρακτικά της 32ης συνάντησης του Τομέα Γλωσσολογίας, Α.Π.Θ.* Θεσσαλονίκη: ΙΝΣ.

Lave, J. & E. Wenger. 1991. *Situated learning: Legitimate peripheral participation*.
U. K.: University of Cambridge Press.

Μητσκοπούλου, Β. (χ.χ.) «Επίπεδο ύφους». Ηλεκτρονικός κόμβος Κέντρου
Ελληνικής Γλώσσας.

http://www.komvos.edu.gr/glwssa/logos_keimeno/1_3/1_3_pdf.pdf

Νέο Πρόγραμμα Σπουδών. 2011. *Πρόγραμμα Σπουδών για τη Διδασκαλία της
Νεοελληνικής Γλώσσας & της Λογοτεχνίας στο Γυμνάσιο*. ΝΕΟ ΣΧΟΛΕΙΟ
(Σχολείο 21ου αιώνα) – Νέο Πρόγραμμα Σπουδών. Αθήνα. Διαθέσιμο στο
διαδίκτυο: <http://digitalschool.minedu.gov.gr/info/newps.php>

Νέο Πρόγραμμα Σπουδών. 2011. *Νέα Πιλοτικά Προγράμματα Σπουδών
Οπτικοακουστική Έκφραση Δημοτικό Γυμνάσιο*
<http://digitalschool.minedu.gov.gr/info/newps.php>

Δικτυογραφία

Ελληνικός Κινηματογράφος <http://repository.edulll.gr/edulll/handle/10795/1019>

Εικόνες για το φύλο μέσα από τον ελληνικό κινηματογράφο στην δεκαετία του '60:
Φύλο και σεξουαλικότητα στο είδος της αισθηματικής κομεντί (1959 - 1967)
<http://repository.edulll.gr/edulll/handle/10795/1382>